

# **T.C. KİMLİK NUMARASININ VERGİ KİMLİK NUMARASI OLARAK KULLANILMASI**

R A P O R

06/47-48-49-50-51-52

15 EYLÜL 2006

## **T.C. KİMLİK NUMARASININ VERGİ KİMLİK NUMARASI OLARAK KULLANILMASI**

### **I - GİRİŞ**

04/04/1998 tarih ve 23307 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak aynı tarihte yürürlüğe giren, Vergi Kimlik Numarası Kullanımının Yaygınlaştırılması Hakkındaki 4358 Sayılı Kanunun 1. maddesinde; bu Kanunun amacı, vergiyi doğuran olayların ve mükelleflerin zamanında tespit edilmesi için vergiyi doğuran olayla ilgili işlemlerin yapılması sırasında gerçek ve tüzel kişilerden vergi kimlik numaralarının aranılması, düzenlenecek belge ve tutulacak kayıtlarda vergi kimlik numarasına yer verilmesi suretiyle vergi ziyaının önlenmesinin sağlanmasıdır, denilmekte olup,

Aynı kanunun 2 nci maddesinde ise; "Kamu idare ve müesseseleri ile diğer gerçek ve tüzel kişiler, Maliye Bakanlığınca belirlenecek işlemlerin yapılması sırasında, bu işlemlere muhatap veya taraf olan gerçek ve tüzel kişilerin vergi kimlik numarasını tespit etmek ve bu işlemlere ilişkin belge, hesap ve kayıtlarında vergi kimlik numaralarına da yer vermek zorundadırlar. Belirlenecek işlemlere muhatap veya taraf olan kişiler, vergi kimlik numaraları olmadığı takdirde, işlemlerin tamamlanmasından önce vergi kimlik numarası almak zorundadırlar, denilmektedir.

Bu Kanunda geçen "vergi kimlik numarası" tabiri, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 8 inci maddesi uyarınca gerçek ve tüzel kişilere verilen vergi numarasını ifade eder...." şeklinde belirtilmiştir.

Vergi kimlik numarasının verilmesi ise 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 4108 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle değişik 8 inci maddesinin son fıkrasında yer alan; "Türkiye Cumhuriyeti tabiyetinde bulunan her gerçek kişi ile tüzel kişilere bir vergi numarası verilir. Bu hükmün uygulanmasına ilişkin usul ve esasları tespit etmeye ve vergi numarasının kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerce yapılacak işlemlerle ilgili kayıtlarda ve düzenlenecek belgelerde kullanılması mecburiyetini getirmeye Maliye Bakanlığı yetkilidir." hükmü ile gerçekleştirilmiştir.

Diğer taraftan, 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 47 nci maddesinde;

"(1) Kişiler adına düzenlenecek olan her türlü form, beyanname, kimlik kartı, vergi kimlik kartı, sürücü belgesi, pasaport gibi bütün tanıtıcı belgelerde Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasına yer verilir.

(2) Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası kurumlar ile diğer gerçek ve tüzel kişilerin her türlü işlem ve kayıtlarında esas alınır..." hükmü yer almaktadır.

Yukarıda belirtilen hükümler çerçevesinde, Türkiye Cumhuriyeti tabiyetinde bulunan gerçek kişilerin Türkiye Cumhuriyeti kimlik numaralarının vergi kimlik numarası olarak kullanılmasına ilişkin açıklamalara yazımızda yer verilmiştir.

## II - TANIMLAR VE UYGULAMALARA İLİŞKİN HÜKÜMLER

### A - Gerçek Kişiler

#### A.1 - Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşı Olan Kişiler

Bugüne kadar vergi kimlik numarası almış olan Türkiye Cumhuriyeti tabiyetinde bulunan gerçek kişilerin vergi kimlik numaraları ile Türkiye Cumhuriyeti kimlik numaralarının eşleştirilmesi sonucunda, vergi dairesi kayıtlarında Türkiye Cumhuriyeti tabiyetinde bulunan gerçek kişilerin vergi kimlik numaraları onbir haneli rakamdan oluşan Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasına dönüştürülmüş olup, 1/7/2006 tarihinden itibaren vergi dairelerince fiilen Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası kullanılmaya başlanılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti tabiyetinde bulunan gerçek kişiler için vergi kimlik numarası olarak Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasının kullanılmaya başlanıldığı tarihten itibaren belgelerde vergi kimlik numarası satırına onbir haneli Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası yazılacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti tabiyetinde bulunan gerçek kişiler ise Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasının yer aldığı bu bentte sayılan belgelerden birini veya nüfus cüzdanlarındaki ya da yetkili makamlardan alacakları yazılarda belirtilen Türkiye Cumhuriyeti kimlik numaralarını ibraz ederek işlemlerini gerçekleştireceklerdir<sup>(3)</sup>.

Yurtdışında yerleşik bulunan; bulundukları ülkede çalışma veya oturma izni alarak altı aydan daha fazla bir süredir yurtdışında yaşayan Türk vatandaşlarının yapacakları işlemler için vergi kimlik numarası aranılmayacaktır. Bu kişilerden çalışma veya oturma izin belgelerinin bir fotokopisi eğer bunlar yoksa pasaportlarının bir fotokopisi alınır. Resmi daire ve müesseselere veya merkezi Türkiye’de bulunan teşekkül ve teşebbüslere bağlı olup adı geçen daire, müessese, teşekkül ve teşebbüslerin işleri dolayısıyla yabancı memleketlerde oturan Türk vatandaşları ile yurtdışında yerleşik bulunan Türk vatandaşlarından kesin dönüş yaparak Türkiye’de yerleşen ve bir takvim yılı içinde devamlı olarak altı aydan fazla süreyle Türkiye’de ikamet edenlerden ise vergi kimlik numarası aranılacaktır<sup>(1)</sup>.

#### A.2 - Yabancı Uyruklu Olan Kişiler

Yurt dışında yerleşik kişilere verilecek hizmetler için vergi kimlik numarası aranmayacaktır. Ancak, dar mükellefiyete tabi gerçek ve tüzel kişilerden Türkiye’de işyeri olan veya daimi temsilci bulunduranlar, yapacakları bankacılık ve diğer mali işlemlerinde, kendilerinin veya daimi temsilcilerinin adına alınmış vergi kimlik numaralarını kullanacaklardır<sup>(1)</sup>.

<sup>(1)</sup> 1 Seri No’lu Vergi Kimlik Numarası Genel Tebliği

<sup>(2)</sup> 2 Seri No’lu Vergi Kimlik Numarası Genel Tebliği

Türkiye Cumhuriyeti tabiyetinde olmayan yabancı uyruklu gerçek kişilere, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası verilmediğinden, bunlar vergi dairelerince kendilerine verilen on haneli rakamdan oluşan vergi kimlik numaralarını kullanmaya devam edeceklerdir<sup>(3)</sup>.

Vergi kimlik numarası uygulaması ile ilgili olarak kendilerine daha önce herhangi bir nedenle vergi kimlik numarası verilmiş Türkiye Cumhuriyeti tabiyetinde bulunmayan gerçek kişiler ile kurum ve kuruluşlar, işlemler sırasında vergi kimlik numarasını belirtir belgeyi (vergi dairesinden alınmış mükellef kimlik kartı, tahakkuk fişi, vergi dairesi alındısı, vergi levhası gibi) ibraz edeceklerdir.

### **B - Tüzel Kişiler**

Vergi mükellefiyetini gerektirecek bir faaliyet nedeniyle mükellef olan ya da vergi mükellefiyetini gerektirecek bir faaliyeti bulunmayan, ancak Vergi Usul Kanununun 8 inci maddesinin son fıkrasına istinaden çıkarılan 240, 247 ve 262 Sıra Numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile 4358 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak çıkarılan 1 ve 2 Sıra Numaralı Vergi Kimlik Numarası Genel Tebliğlerinde belirtilen işlemlere taraf olan ve işlemleri gerçekleştirecek kişi ve kuruluşlara vergi kimlik numaralarını ibraz etmek zorunda bulunan tüzel kişiler daha önceden olduğu gibi mevcut ya da vergi dairelerinden yeni alacakları on haneli vergi kimlik numaralarını ibraz edeceklerdir.

### **C - Uygulamayı Yapacak Kurumlar İle Uygulamaya Konu İşlemler**

4358 sayılı Kanunun 3. maddesi ile;

a) 1512 sayılı Noterlik Kanununun 84 üncü maddesinin ikinci fıkrasının 3 numaralı bendi;

3. İlgilinin ve varsa tercüman, tanık ve bilirkişinin kimlik ve adresleri ile ayrıca ilgilinin vergi kimlik numarasını, şeklinde,

92 nci maddesinin birinci fıkrasının 2 numaralı bendi;

2. İlgilinin kimliği, adresi ve vergi kimlik numarasını, şeklinde,

101 inci maddesinin birinci fıkrasının 2 numaralı bendi;

2. İlgilinin kimliği, adresi ve vergi kimlik numarasını, şeklinde,

Değiştirilmiştir.

b) 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 58 inci maddesinin ikinci fıkrasının 1 numaralı bendine "adı, soyadı," ibaresinden sonra gelmek üzere "vergi kimlik numarası" ibaresi, 2 numaralı bendine "adı, soyadı" ibaresinden sonra gelmek üzere "alacaklı tarafından biliniyorsa vergi kimlik numarası" ibaresi eklenmiştir.

<sup>(3)</sup> 3 Seri No'lu Vergi Kimlik Numarası Genel Tebliği

c) 2644 sayılı Tapu Kanununun 26 ncı maddesinin üçüncü fıkrasının başına aşağıdaki hüküm eklenmiştir.

Resmî senede tarafların kimlik bilgileri ile birlikte vergi kimlik numaraları da kaydedilir.

d) 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin 2 numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.2. Tescilin yapılması veya silinmesi için vergi kimlik numarası ile yönetmelikte belirtilen bilgi ve belgeleri sağlamak,

e) 3167 sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bankalar, çek karnesi verdikleri müşterilerinin açık kimlik ve adresleri ile vergi kimlik numaralarını T.C. Merkez Bankasına bildirmek ve bunlara ilişkin belgeleri hesapların kapatılmalarını izleyen beşinci yılın sonuna kadar saklamak zorundadırlar.

f) 3167 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Çekle işleyen hesabın bulunduğu banka şubesi, ibraz edildiği anda karşılığı bulunan çeki, ödemek mecburiyetindedir. Çekin karşılığının kısmen bulunması halinde ise bu miktar ödenir. Muhatap bankanın çek hesabı açılmış olan şubesi dışındaki herhangi bir şubesine ibraz edilen çek, karşılığı o şube tarafından provizyon (karşılık) istenmek ve hamilin vergi kimlik numarası tespit edilmek suretiyle ödenir.

g) 3182 sayılı Bankalar Kanununun 52 nci maddesinin 2 numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

2. Bankaların, kimliklerini ve vergi kimlik numaralarını belgelemeyen müşterileri adına mevduat, kredi ve yatırım hesabı açmaları, havale ve diğer bankacılık hizmetlerini vermeleri yasaktır.

h) 3182 sayılı Bankalar Kanununun 96 ncı maddesinin 1 numaralı fıkrasına aşağıdaki hüküm eklenmiştir.

Ancak, 52 nci maddenin 2 nci fıkrasında ve 79 uncu maddenin 4 üncü fıkrasında yer alan hükümler; 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa tabi kurumlar, 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanununa tabi kurumlar, 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanununa tabi kurumlar, 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanunun Bakanlar Kuruluna verdiği yetkiye dayanarak faaliyetleri Bakanlar Kurulunca düzenlenen özel finans kurumları ve yetkili müesseseler hakkında da uygulanır. 52 nci maddenin 2 nci fıkrasında ve bu fıkra da yer alan hükümlerin uygulama usul ve esasları Hazine Müsteşarlığı'nın bağlı bulunduğu Devlet Bakanlığı ve Maliye Bakanlığınca müştereken düzenlenir.

ı) 5584 sayılı Posta Kanununun 37 nci maddesinin I numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

I. Adına bir çek hesabı açılmasını isteyen kimse vergi kimlik numarasını gösteren bir belge ile birlikte bu hesap için belirtilecek en az parayı vermeye mecburdur.

j) 5682 sayılı Pasaport Kanununun 17 nci maddesinin (A) fıkrasına "dilekçe" ibaresinden sonra gelmek üzere "vergi kimlik numarasını gösteren bir belge" ibaresi eklenmiştir

Bu değişiklikler sonucu yukarıda sayılan kurum ve kuruluşlar, vergi kimlik numarasının kullanılmasını gerektiren bu işlemlerinde, muhataptan bu numarayı gösteren belgeyi ibraz etmelerini istemek, kayıtlarına, evrak ve vesikalarına bu numarayı kaydetmek veya yazmak zorundadırlar.

Söz konusu Kanunda yer alan düzenleme ile;

- Noterlik işlemlerinde,
- İcra ve İflas Kanunu uyarınca yapılacak takip işlemlerinde,
- Tapu işlemlerinde,
- 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu uyarınca yapılacak tescil işlemlerinde,
- Çek kullanımında,
- Banka ve benzeri finans kurumlarınca yapılacak işlemlerde,
- Posta çeki hesabının açtırılmasında,
- Pasaport alımında,
- Maliye Bakanlığınca belirlenecek diğer işlemlerde vergi kimlik numarası kullanılması öngörülmüştür.

- Bankacılık ve Mali Hizmet İşlemleri<sup>(2)</sup>

4389 sayılı Bankalar Kanunu'na veya özel kanunlara göre kurulmuş ve kurulacak bankalar ile yabancı ülkelerde kurulmuş olup da Türkiye'de şube açmak suretiyle faaliyette bulunan veya bundan sonra Türkiye'de şube açarak faaliyete geçecek olan bankalar (off-shore şubeleri dahil), 1.9.2001 tarihinden itibaren Bankalar Kanununun 20 nci maddesinin 4 üncü fıkrası hükmü uyarınca, aynı fıkra da belirtilen bankacılık ve mali hizmetlerinde, müşterilerinin vergi kimlik numaralarını tespit ederler ve kullanırlar.

- Her Nev'i Tahvil, Bono ve Borçlanma Senedi İşlemleri<sup>(2)</sup>

Bankalar (T.C. Merkez Bankası dahil) ve aracı kurumlar, 1.9.2001 tarihinden itibaren her nev'i tahvil, bono ve borçlanma senedi sattıkları müşterileri adına açtıkları hesaplarda; bunların kupon bedelleri ile vadeleri bitiminde gerek makbuz gerek fiziki olarak bu menkul kıymetleri ibraz eden kişilere itibarı değerlerini nakden veya hesaben ödeme veya başka bir hesaba havale işlemlerinden önce vergi kimlik numaralarının tespiti ve kullanımı ile ilgili işlemleri yapacaklardır.

- Kredi Kartı Okuma Makinesi İşlemleri<sup>(2)</sup>

Bankalar ve kredi kartı okuma makinesi (pos makinesi ve imprinter cihazı) veren diğer kuruluşlar, bu Tebliğin yayımı tarihinden itibaren üye işyerlerine kredi kartı okuma makinesi vermeden önce müşterilerinin vergi kimlik numaralarının tespiti ve kullanımı ile ilgili işlemleri yapacaklar ve bu

müşterileri ile birlikte daha önce kredi kartı okuma makinesi verdikleri üye işyerlerinin bu cihazlarla yaptıkları satış tutarlarını aylık dönemler itibariyle Maliye Bakanlığı'na göndermeye devam edeceklerdir.

- Havale İşlemleri<sup>(2)</sup>

Bankalar 1.9.2001 tarihinden itibaren yurt içi ve yurt dışına yapılan beş milyar lira veya muadili yabancı parayı geçen tutardaki Türk Lirası ve döviz havalelerini yapmadan önce göndericinin, havalenin yurt içine yapılması halinde (yurtdışından yapılan havaleler dahil) ödeme yapılmadan önce ayrıca alıcının da vergi kimlik numarasının tespiti ve kullanımı ile ilgili işlemleri yapacaklardır. Yabancı para havale miktarının hesaplanmasında T.C. Merkez Bankasının işlem günündeki efektif alış kuru uygulanacaktır.

Bankalar, 1.9.2001 tarihinden itibaren müşterilerinin havale yoluyla off-shore bankalar ile benzeri diğer mali kurumlarda hesap açma, sözleşme düzenleme ve diğer işlemlerine aracılık etmeleri halinde bu işlemlerini müşterilerinin vergi kimlik numarası altında bu konuda bilgi istenildiği zaman verecek şekilde ayrıca izlerler.

- Çek ve Senet (Bono) İşlemleri<sup>(2)</sup>

Bankalar (T.C. Merkez Bankası dahil), 1.9.2001 tarihinden itibaren çek karnesi verecekleri müşterileri ile her ne ad altında olursa olsun tahsil için alınan çek bedellerinin ödenmesinden önce ödeme yapılacak kişiler ile tahsile kabul edecekleri senetler ve senet karşılığı kullandıracakları avans kredilerinde teminata alacakları senetleri, tahsilat ve teminat için kabul etmeden önce senedi tahsile veya teminata veren kişinin vergi kimlik numarasının tespiti ve kullanımı ile ilgili işlemleri yapacaklardır.

- Sermaye Piyasası Kanunu Kapsamındaki Kurumlarca Yapılacak İşlemler<sup>(2)</sup>

2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamına giren sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunan sermaye piyasası kurumları 1.9.2001 tarihinden itibaren müşterilerine hesap açmadan, sözleşme ve işlemleri yapmadan önce vergi kimlik numaralarının tespiti ve kullanımı ile ilgili işlemleri yapacaklardır.

- Ödünç Para Verme İşlemleri<sup>(2)</sup>

90 sayılı Ödünç Para Verme İşlemleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname uyarınca; ödünç para verme işleriyle uğraşan veya ödünç para verme işlerine aracılık eden ikrazatçılar, faktoring şirketleri ve finansman şirketleri 1.9.2001 tarihinden itibaren müşterilerine hesap açmadan, sözleşme ve işlemleri yapmadan önce vergi kimlik numaralarının tespiti ve kullanımı ile ilgili işlemleri yapacaklardır.

- Özel Finans Kurumlarınca Yapılan İşlemler<sup>(2)</sup>

Özel Finans Kurumlarının Kurulması, Faaliyetleri ve Tasfiyelerine İlişkin Esas ve Usullere Dair 83/7506 sayılı Karar'a göre Türkiye'de kurulmuş ve

R A P O R

06/47-48-49-50-51-52

15 EYLÜL 2006

<sup>(2)</sup> 2 Seri No'lu Vergi Kimlik Numarası Genel Tebliği

4389 Sayılı Bankalar Kanunu'na göre kurulacak olan özel finans kurumları, özel cari hesaplar ve kar ve zarara katılma hakkı veren hesaplar ile toplanan fonların üretim desteği sağlanması, kira akdi (leasing), kar ve zarara katılma yöntemi, mal karşılığı olan vesaikin alım satımı yoluyla kullandırılması işlemlerinde 1.9.2001 tarihinden itibaren müşterilerine hesap açmadan, sözleşme ve işlemleri yapmadan önce vergi kimlik numaralarının tespiti ve kullanımı ile ilgili işlemleri yapacaklardır.

Özel finans kurumları, yukarıda belirtilen işlemler dışında kalan faaliyetlerinde vergi kimlik numarasının tespiti ve kullanımında yukarıda bahsi geçen bankalar için getirilmiş olan düzenlemelere uyacaklardır.

- Yetkili Müesseselerce Yapılan İşlemler<sup>(2)</sup>

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar'a ilişkin Tebliğler uyarınca kurulan ve kurulacak olan yetkili müesseseler, 1.9.2001 tarihinden itibaren 3.000 Amerikan Doları veya muadili efektif/döviz alış ve satış işlemlerinde ve müşterileriyle yapacakları sözleşmelerde işlem ve sözleşmeleri yapmadan önce vergi kimlik numaralarının tespiti ve kullanımı ile ilgili işlemleri de yapacaklardır.

Bu madde hükmü bankalar, özel finans kurumları ve posta merkezleri için de geçerlidir.

- Posta Merkezi İşlemleri<sup>(2)</sup>

Posta ve Telgraf Teşkilatı (PTT) merkezleri, posta çeki hesabı veya döviz pozisyonlu posta cari hesabı açtırmak için müracaat eden kişilerden 1.9.2001 tarihinden itibaren hesap açmadan ve sözleşme düzenlemeden önce vergi kimlik numaralarının tespiti ve kullanımı ile ilgili işlemleri de yapacaklardır.

Posta havalesi yapan PTT merkezleri ve şubeleri havale işlemlerinde vergi kimlik numarasının tespiti ve kullanımında bankalar için getirilmiş olan düzenlemelere, döviz alımı yapan PTT merkezleri ve şubeleri döviz alış işlemlerinde vergi kimlik numarasının tespiti ve kullanımında ise yukarıda bahsi geçen yetkili müesseseler için getirilmiş olan düzenlemelere uyacaklardır.

- Finansal Kiralama İşlemleri<sup>(2)</sup>

3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunu'na(7) göre kurulan ve kurulacak olan finansal kiralama şirketleri 1.9.2001 tarihinden itibaren finansal kiralama işlemleri ile ilgili sözleşmeleri yapmadan önce müşterilerinin vergi kimlik numaralarının tespiti ve kullanımı ilgili işlemleri yapacaklardır.

- Sigortacılık İşlemleri<sup>(2)</sup>

7397 sayılı Sigorta Murakebe Kanunu'na göre Türkiye'de kurulmuş ve kurulacak olan sigorta şirketleri ile yabancı ülkelerde kurulmuş olup da Türkiye'de şube açmak suretiyle faaliyette bulunan veya bundan sonra

<sup>(2)</sup> 2 Seri No'lu Vergi Kimlik Numarası Genel Tebliği



Türkiye’de şube açarak faaliyete geçecek olan sigorta ve reasürans şirketleri, 1.9.2001 tarihinden itibaren her türlü sigorta sözleşmelerini yapmadan önce sözleşme ve işlemlerin sahibi, muhatabı veya tarafı olan kişilerin vergi kimlik numaralarının tespiti ve kullanımı ile ilgili işlemleri yapacaklardır. Sigorta sözleşmeleri yapan banka şubeleri ve sözleşme yapma yetkisine haiz tüm aracı kuruluşlar da bu hükümlere uyacaklardır.

4358 sayılı Kanunun 4. maddesi ile; yaptıkları tescil, izin, onay ve diğer işlemler nedeniyle bu işlemlere taraf veya muhatap olanların vergi kimlik numaralarını tespit ve kayıt ve belgelerinde gösterme mecburiyeti kapsamına alınan gerçek ve tüzel kişiler ile kamu idare ve müesseselerine, mecburiyet kapsamına alındıkları tarih itibarıyla mevcut belge ve kayıtlarında vergi kimlik numarasına ilişkin eksikliklerin giderilmesi için süre tespit etmeye, belge ve işlem türleri itibarıyla uygulamanın başlangıç tarihlerini belirlemeye ve bu Kanunun uygulanması ile ilgili usul ve esasları düzenlemeye Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır.

Maliye Bakanlığı’nın yayımladığı değişik tarihlerdeki Vergi Kimlik Numarası Genel Tebliği ile yukarıda belirtilen Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğlerinde, vergi kimlik numarasını tespit etme ve kullanma yükümlülüğü getirilen gerçek ve tüzel kişiler, Türkiye Cumhuriyeti tabiiyetindeki gerçek kişilerin anılan tebliğlerde belirtilen işlemleri için vergi kimlik numarası olarak, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasını tespit etme ve kullanmaya 1/11/2006 tarihinden itibaren başlamışlardır.

29/08/2006 tarih 26274 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 3 Seri No’lu Vergi Kimlik Numarası Genel Tebliği ‘nde, işbu tebliğin yayım tarihi olan 29.08.2006 tarihinden 1/11/2006 tarihine kadar, vergi kimlik numarasına ilişkin eski düzenlemelerin geçerli olacağı belirtilmiş. Bu sebeple tebliğin yayım tarihinden 1/11/2006 tarihine kadar ilgili işlemler için vergi kimlik numarası aranmaya devam edilecek; temin edilebilmesi durumunda da isteğe bağlı olarak ve vergi kimlik numarasına ek olarak Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası kullanılabilecektir.

Ancak, 1/11/2006 ile 1/1/2007 tarihleri arasında ise, geçiş sürecinde olası problemlerin önlenmesi amacıyla, anılan işlemler vergi kimlik numarası veya Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasından herhangi birisiyle yapılabilecektir.

1/1/2007 tarihinden itibaren ise, bahse konu olan tüm işlemlerde Türkiye Cumhuriyeti tabiiyetindeki gerçek kişiler için vergi kimlik numarası olarak yalnızca Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası kullanılacaktır.

#### **D - Fatura Düzenlemelerinde Uygulama**

Yukarıda yapılan açıklamalar sonucunda; mal ve hizmet teslimlerinde fatura düzenlenirken,

a) Gerçek kişiler, nüfus cüzdanlarındaki ya da yetkili makamlardan alacakları yazılarda belirtilen Türkiye Cumhuriyeti kimlik numaralarını ibraz ederek,

b) Türkiye Cumhuriyeti tabiiyetinde olmayan yabancı uyruklu gerçek kişiler, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası verilmediğinden, bunlar vergi

R A P O R

06/47-48-49-50-51-52

15 EYLÜL 2006

dairelerince kendilerine verilen on haneli rakamdan oluşan vergi kimlik numaralarını ibraz ederek,

c) Tüzel kişiler, daha önceden olduğu gibi mevcut ya da vergi dairelerinden yeni alacakları on haneli vergi kimlik numaralarını ibraz ederek,

d) Turist konumundaki yabancı uyruklular, pasaport üzerindeki kimlik bilgileri ve pasaport numarasını ibraz ederek,

işlemlerini gerçekleştireceklerdir.

### III - SORUMLULUKLAR VE CEZALAR

V.U.K.'nın Fatura Kullanma Mecburiyetini düzenleyen 232. maddesinde ise;

Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler:

1. Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara;
2. Serbest meslek erbabına;
3. Kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara;
4. Defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere;
5. Vergiden muaf esnafa.

Sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunlar da fatura istemek ve almak mecburiyetindedirler.

Yukarıdakiler dışında kalanların, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar ile kazancı basit usulde tespit edilenlerden ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerden satın aldıkları emtia veya onlara yaptırdıkları iş bedelinin (354 Sıra No.lu V.U.K Genel Tebliği ile 1.1.2006'dan itibaren) 520, - YTL geçmesi veya bedeli 520,- YTL'dan az olsa dahi istemeleri halinde emtiayı satanın veya işi yapanın fatura vermesi mecburidir, denilmektedir.

Dolayısıyla, yukarıda sayılan birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin, birinci ve ikinci sınıf tüccarlara, serbest meslek erbabına, kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara, defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere, vergiden muaf esnafa ve (2006 yılı için) 520,- YTL.'nı geçen veya bu tutardan az olsa dahi istenmesi halinde, fatura düzenleme zorunlulukları bulunmaktadır.

Faturanın Tarifi, V.U.K.'nın 229. maddesinde; Fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır, şeklinde yapılmış olup, V.U.K. 230. maddesi'nde ise, faturada bulunması gereken asgari bilgiler;

1. Faturanın düzenlenme tarihi, seri ve sıra numarası;

2. Faturayı düzenleyenin adı, varsa ticaret unvanı, iş adresi, bağlı olduğu vergi dairesi ve hesap numarası;

3. Müşterinin adı, ticaret unvanı, adresi, varsa vergi dairesi ve hesap numarası;

4. Malın veya işin nevi, miktarı, fiyatı ve tutarı, şeklinde sıralanmaktadır

Faturanın nizamını düzenleyen V.U.K. 231. maddesinin 6 no'lu bendinde ise;

Bu Kanunun 232 nci maddesinin birinci fıkrasına göre fatura düzenlemek zorunda olanlar, müşterinin adı ve soyadı ile bağlı olduğu vergi dairesi ve hesap numarasının doğruluğundan sorumludur. (Ancak bu sorumluluk, aynı maddenin 2 nci fıkrasının uygulandığı halleri kapsamaz.)

Fatura düzenleyenin istemesi halinde müşteri kimliğini ve vergi dairesi hesap numarasını gösterir belgeyi ibraz etmek zorundadır, denilmektedir.

Bu hükme göre; V.U.K.'nın 232 nci maddesinin birinci fıkrasına göre fatura düzenlemek zorunda olan, Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler,

a) Müşterinin adı ve soyadı ile bağlı olduğu vergi dairesi ve hesap numarasının doğruluğundan sorumlu,

b) Müşteri ise kimliğini ve vergi dairesi hesap numarasını gösterir belgeyi ibraz etmek zorunda,

olmaktadır.

Bu kanun hükümlerine göre yukarıdaki bilgilerin eksik olmasının, V.U.K. 351. maddesi gereği usulsüzlük olarak değerlendirilmesi gerekecektir.

Usulsüzlüğün Tarifi, V.U.K. 351. maddesinde; Usulsüzlük, vergi kanunlarının şekle ve usule müteallik hükümlerine riayet edilmemesidir, şeklin de yapılmış olup, faturada yer alması gereken ve yukarıda sayılan bu bilgilerin eksik veya yanlış olması da bu kapsamda değerlendirilecektir.

Usulsüzlük Dereceleri ve Cezaları başlığı altında yer alan V.U.K.'nın 352. maddesi 7. bendinde; vergi beyannameleri, bildirimler, evrak ve vesikaların kanunen belli şekil ve muhteviyatı ve ekleri ile bunlarla ilgili olarak yapılan diğer düzenlemelere ilişkin hükümlere uyulmamış olması hali; II nci derece usulsüzlükler olarak belirlenmektedir.

4358 Sayılı Vergi Kimlik Numarası Kullanımının Yaygınlaştırılması Ve Noterlik Kanunu, İcra Ve İflas Kanunu, Tapu Kanunu, Karayolları Trafik Kanunu, Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi Ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanun, Bankalar Kanunu, Posta Kanunu İle Pasaport Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un Ceza hükümleri başlıklı 5. madde'sinde;

Özel kanunlar veya bu Kanun hükümleri uyarınca Maliye Bakanlığı tarafından getirilen vergi kimlik numarasını tespit etmek, belge, hesap ve kayıtlarında göstermek zorunluluğuna uymayanlar hakkında 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 353 üncü maddesinin 7 nci bendinde yazılı özel usulsüzlük cezası kesilir (2006 yılı için her bir belge için 150,- YTL.) ve ayrıca, özel kanunlarında daha ağır bir ceza öngörülmediği takdirde, üç

R A P O R

06/47-48-49-50-51-52

15 EYLÜL 2006

aydan bir yıla kadar hapis cezası hükmolunur. Şu kadar ki kamu idarelerince yapılan işlemlerde bu cezanın muhatabı, ilgili mevzuata göre belgeleri düzenlerken, hesap ve kayıtları tutarken vergi kimlik numarasını tespit ve kaydetmekle yetkili ve görevli olanlardır.

Bu Kanuna aykırı olarak vergi kimlik numaralarını gizleyen veya bilerek bu konuda gerçeğe aykırı beyanda bulunan veya sahte veya yanıltıcı belgeler ibraz edenler hakkında üç aydan on aya kadar hapis cezasına hükmolunur.

Tüzel kişiler, küçükler, kısıtlılar ile tüzel kişiliği olmayan teşekküller adına yukarıda yazılı fiillerin işlenmesi halinde uygulanacak hapis cezası bu fiilleri işleyenler hakkında uygulanır, denilmektedir.

Yukarıda sıralanan kanun maddelerinin getirdiği hükümlerden anlaşılacağı gibi; mal ve hizmet teslimi karşılığı fatura düzenlemek zorunda olan kimseler ile faturanın muhatabı olan ve satın aldığı mal ve hizmet bedeli karşılığı fatura almak zorunda olan kimseler, uygulamanın başladığı 01.11.2007 tarihinden itibaren vergi kimlik veya T.C. kimlik numaralarının, 01.01.2007 tarihinden itibaren ise T.C. kimlik numaralarının fatura üzerine doğru olarak yazılmasından sorumlu ve yukarıda yer alan cezaların muhatabıdır.

#### IV - SONUÇ

Yazımızın C ve D bendinde yer alan kurum ve kuruluşların yine aynı bendde sayılan ve T.C. tabiyetinde bulunan gerçek kişiler ile yapılacak işlemler için, 01.11.2006 tarihinde başlayan geçiş döneminde vergi kimlik numarası ve T.C. kimlik numarası, 01.01.2007 de başlayacak yeni dönem de ise vergi kimlik numarası yerine T.C. kimlik numarası kullanılacaktır. Tarafların herhangi bir cezai müeyyideye muhatap olmamaları için gerekli işlemleri yukarıdaki açıklamalara göre yerine getirmeleri gerekmektedir.